

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΧΑΡΗΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ■ ΔΙΑΔΟΣΗ

Στον Χάρη...

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΧΑΡΗΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΟ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ■ ΔΙΑΔΟΣΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΔΟΣΗ 2008
www.diadosibooks.gr
diadosi_publications@yahoo.gr

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

“Εξάλλον δεν έχεις άλλα όπλα από εκείνα της ανθρωπιάς, για να πολεμήσεις έναν απάνθρωπο κόσμο...”

Στις αρχές της δεκαετίας του ‘90, μια εξέγερση στις φυλακές Αλικαρνασσού, πυροδοτεί ένα ξέσπασμα, που σαρώνει απ’ άκρη σ’ άκρη τις φυλακές της χώρας. Οι κρατούμενοι βάζουν φωτιά στα στρώματά τους, ανεβαίνουν στις ταράτσες και αρχίζουν να γκρεμίζουν τα κάτεργα. Σε κάποιο από τα παράθυρα των φυλακών Αλικαρνασσού, ένας κρατούμενος έχει κρεμάσει ένα πανό που γράφει:

**“ΕΞΕΓΕΡΘΗΚΑΜΕ ΕΝΑΝΤΙΑ
ΣΤΟΥΣ ΓΔΑΡΤΕΣ ΤΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ ΜΑΣ”**

Πίσω από τα κάγκελα του παραθύρου διακρίνεται μια ισχνή ανθρώπινη φιγούρα που λυσομανά και πηγαينوέρχεται μέσ’ το κελί σαν θηρίο. Πότε πότε, γαντζώνεται στα κάγκελα του παραθύρου του και αρχίζει να φωνάζει.

Είναι ο Γιάννης Πετρόπουλος του Βασιλείου, τον οποίο, από τα 21 του κιόλας χρόνια, η Δικαιοσύνη ρίχνει στα «σαγόνια της φυλακής για να τον κατασπαράξουν και να τον σκορπίσουν στον πιο βαθύ βούρκο» για τα επόμενα 20 χρόνια της ζωής του.

Είκοσι χρόνια που θα σημαδέψουν το κορμί και την ψυχή του, με τα χειρότερα βασανιστήρια, τους εξευτελισμούς, τις απομονώσεις, τα πειθαρχεία και το μαρτύριο του κελιού. Είκοσι χρόνια όμως που θα σημαδευτούν και από εξεγέρσεις, αποδράσεις και τον αγώνα ενάντια στην εξαθλίωση του κορμιού και του μυαλού που επιβάλλει η φυλακή.

Στην φυλακή που θέλει τους έγκλειστους της να βρίσκουν διαφυγή στα ναρκωτικά, να καταλήγουν στην τρέλα ή να επιδίδονται στις πιο ειδικές πράξεις, ο Πετρόπουλος θα αρχίζει να διαβάζει και στη συνέχεια να γράφει.

Μέσα από τους “Γδάρτες Ονείρων”, “Το Τριαντάφυλλο” και το “Η Σκέψη”, ο Πετρόπουλος θα μιλήσει για τα κολαστήρια των φυλακών, θα ξεσκεπάσει το προσωπείο της Δικαιοσύνης και θα περιγράψει τους πολύπλευρους αγώνες για την ελευθερία. Θα γράψει όμως και για τη μοναξιά του κελιού, την Γυναίκα, τον Έρωτα και την κοινωνία «...που άκουγε τα ουρλιαχτά του να σκίζουν την σιγαλιά της νύχτας» και σιωπούσε.

Μέσα σ' εκείνο τον βυθό, θα γνωρίσει τον Χάρη Τεμπερεκίδη, μια από τις σημαντικότερες μορφές της φυλακής. Ισοβίτης και αυτός, πεταμένος από 15 μόλις χρονών στα χειρότερα κάτεργα της χώρας, θα γνωρίσει τα βασανιστήρια, τον εξευτελισμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας αλλά και το σκοτάδι της μοναξιάς που επιβάλλει η φυλακή. Θα πρωτοστατήσει σε εξεγέρσεις, θα αποδράσει, θα συλληφθεί και θα βασανιστεί άγρια, θα ξανά-εξεγερωθεί, έως ότου αποφυλακιστεί μετά από πολλά χρόνια. Θα ζήσει ελεύθερος για λίγα χρόνια έως ότου οι διώκτες του τον εντο-

πίσουν και τον δολοφονήσουν στα βουνά της ορεινής Κορινθίας, ύστερα από πολυήμερη καταδίωξη μέσα στις εξοντωτικές συνθήκες του ψύχους και των απόρημων βουνών. Στις 8 Φλεβάρη του 1999, ο Χάρης θα αφήσει την τελευταία του πνοή, “ελεύθερος” ανάμεσα στους διώκτες του, αφού πρώτα τους έχει παραπλανήσει ώστε να δώσει λίγο πολύτιμο χρόνο στους συντρόφους του για να διαφύγουν.

Μερικά χρόνια νωρίτερα, ο Χάρης και ο Γιάννης θα βρεθούν μαζί στο δρόμο της παρανομίας, μετά από μια απόδρασή τους, για να χαρούν κάποιες στιγμές ελευθερίας, έως ότου ξανά-συλληφθούν και οδηγηθούν στη φυλακή. Μετά τον θάνατο του Χάρη, και εμπνευσμένος από τη σύντομη συνάντησή τους έξω από το κάτεργο, ο Γιάννης θα γράψει τον θεατρικό διάλογο «Ο Χάρης Δεσμώτης», ο οποίος εκδίδεται με αφορμή την συμπλήρωση 9 χρόνων από τον θάνατο του Χάρη.

Εκδόσεις Διάδοση, Φεβρουάριος 2008

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

ΧΑΡΗΣ

35 χρονών, μέτριος με γερό κορμί και μαύρα μαλλιά

ΓΙΑΝΝΗΣ

35 χρονών, μέτριος με αδύνατο κορμί και μαύρα μαλλιά

ΜΟΙΡΑ

Γυναίκα, 40 χρονών, με ψηλό ωραίο κορμί και ξανθά μαλλιά. Φοράει γαλάζιο μακρύ φόρεμα.
Στο κεφάλι φοράει: Στέμμα...

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

(Ο Χάρης και ο Γιάννης μετά από 15 μερόνυχτα ανθρωποκνηνηγτού μπαίνουν στο δωμάτιο. Τα παράθυρα είναι κλειστά και τα τζάμια καλυμμένα με χαρτόνια. Στη μια γωνία και στην άλλη από ένα λεπτό στρώμα, μια καρέκλα κι ένα τραπέζι. Βγάζουν από ένα παλιό μαχαίρι και τ' αφήνουν στο τραπέζι.)

ΧΑΡΗΣ: Δεν το πιστεύω ότι καταφέραμε και ξεγλιστρήσαμε από τόσες παγίδες, και φθάσαμε σ'όχι εδώ όπου αγαπητά πρόσωπα έχουν απλώσει στοργικά το χέρι τους επάνω μας.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Σ' ένα τόσο δα μικρό χρονικό διάστημα, πόσες αλλαγές πήρε η ζωή μας! Που ήμασταν, τι δρόμους και βουνά διαβήκαμε και που είμαστε! Είναι απίστευτο το πόσο γρήγορα διαδέχονταν την τρικυμία η γαλήνη και το αντίθετο...

ΧΑΡΗΣ: Αλλά και πόσες ομορφιές: Πέρα μακριά, εκεί που οι κοραλλένιοι ώμοι της θάλασσας μόλις αναδύονταν απάνω από τα στήθια της. Εκεί όπου εκείνη την μεγάλη στιγμή, μετά από 20 χρόνια, για πρώτη φορά στη ζωή μου έβλεπα το πρώτο ηλιοβασίλεμα. Να χαμηλώνει το χρυσόμαλλο κεφάλι του απάνω στους ασημένιους ώμους της και αργά να βυθίζεται μέσα στο υπέροχο κορμί της και να γίνεται ένα με αυτό... σκορπώντας ολόγυρα του,

ευτυχής απ' αυτήν την ένωση, την μαγεία των χρωμάτων. Την ασύγκριτη.

Είναι απίστευτο: Εκείνη ακριβώς τη στιγμή που οι αμπάρες των κελιών έπεφταν συντριπτικά καταπάνω μας εμείς βλέπαμε το πρώτο μας ηλιοβασίλεμα. Χωρίς εκείνο τον κλονισμό του σουρσίματος και του φοβερού κρότου καθώς γινόταν ένα με την κάσα του τάφου μας.

Φοβερό! Φοβερό! Έκλειναν τα κελιά τους τ' αδηφάγα τα κατασπαραχτικά χωρίς οι σιαγόνες τους να μπήγονται στις σάρκες μας.

Αλλά, να! Χαϊδεύομαστε τώρα από τις ασύγκριτες ακτίνες του δειλινού. Ελεύθεροι χωρίς δεσμά στην πλαγιά ενός βουνού ν' αγναντεύουμε τον ήλιο στη δύση του. Δεν φανταζόμουν ποτέ ότι τα μάτια μου θα έβλεπαν τέτοια ομορφιά, τη μια στιγμή μέσα στη χοάνη του κάτεργου, να βυθίζομαι στον πιο θλιβερό μαρασμό που 'χει βγει ποτέ και την άλλη μια γαλάζια θάλασσα να σκορπά το άρωμα της απάνω σου, μέσα από έναν ανάλαφρο κυματισμό που περνώντας τον πράσινο κάμπο να 'ρχεται κοντά σου και να σου ψιθυρίζει σαν να την έχεις εκεί κοντά σου. Χαμένοι απ' τον κόσμο της μαγείας της και από του ήλιου τις ανταύγειες που 'στελνε τις τελευταίες του αναλαμπές μέσα απ' το βυθό ούτε καταλάβαμε ότι τα χρώματα είχαν αρχίσει να βυθίζονται μαζί του. Παρά να. Εκεί κάτι σαν κιτρινωπό φως έσταζε κοντά μας και μας φωτίζε χωρίς να ξέρουμε τι είναι, γιατί ποτέ μετά την δύση δεν είχαμε αντικρύσει ουρανό, και συνηθι-

σμένοι να 'χουμε σκυφτά τα κεφάλια δεν μπορούσαμε να καταλάβουμε τι ήταν αυτό. Όταν άξαφνα μια μεγάλη δύναμη ανύψωσε το βλέμμα προς τον ουρανό που εκείνη δα τη στιγμή είχαν ξετρουπώσει απ' τις φωλιές τους τ' άστρα.

Ω! Πόσα χρόνια είχα να δω άστρα! Καρφώθηκε το κορμί μου στη γη, τέντωσα το κεφάλι ψηλά και έμεινα ακίνητος: ό,τι υπήρχε γύρω μου και κάτω μου είχε πάψει να υπάρχει. Τα πάντα ήτανε ψηλά.

Ω! Τι θαύμα, τι μαγεία! Να τα άστρα! Υπάρχουν άστρα! Είναι ζωντανά και τα 'βλεπα σαν να είναι εδώ κοντά μου και άπλωσα τα χέρια να τα πιάσω. Ο κόσμος, ο ουρανός που με τόση μοχθηρία ατελείωτα χρόνια μου έκρουβαν ήταν εμπρός μου. Τέντωσα τα χέρια και τράβηξα τ' αστέρια μου κοντά μου... Κι αυτά χορεύοντας και τραγουδώντας κατηφόρισαν κυλώντας και απλώθηκαν γύρω μας...

Για να νιώσω για πρώτη φορά στη ζωή μου ανάμεσα στ' αστέρια ασφαλής. Αυτά έγιναν το στρώμα, το μαξιλάρι και τα σκεπάσματά μας εκείνη την πρώτη βραδιά της ελευθερίας μας που η ανάσα μας ανέπνεε αστέρια, ήλιο και θάλασσα, και για πρώτη φορά στη ζωή μου κοιμήθηκα τόσο απαλά, όπως τότε που ήμουν παιδάκι που μετά από ολόημερο παιχνίδι έπεφτα στην ζεστή μου την γωνιά κάτω από τα τρυφερά των γονιών μου βλέμματα.

Τι νύχτα ήταν αυτή που περάσαμε χωρίς τα ύπουλα σουρσίματα του δεσμοφύλακα έξω από την πόρτα, χωρίς εκείνη τη φοβερή από το μάτι της

πόρτας παρακολούθηση, χωρίς εκείνο το απαίσιο κροτάλισμα της αμπάρας καθώς άπειρες φορές την δοκίμαζε μη τυχόν και δεν ήταν στη θέση της.

Ω! Τι φρίκη... και να τώρα που τ' άστρα δεν έφευγαν αλλά μεταλλάσσονταν σε φως, σε χαραυγή, σε ξημέρωμα, σ' αυτήν την πρώτη αυγή της ζωής, όπου όλα μετατρέπονται σε ζωή, σε φωνή, σε άπειρα χρώματα και σε μαργαριταρένιες ακτίνες που ακούμπαγαν τρυφερά απάνω μας και έκαναν για πρώτη φορά την καρδιά μας να πάλλεται γλυκά. Κι ήμουν έτοιμος κραυγή χαράς να βγάλω που ορμητικά ξεχύνονταν μέσ' απ' τα στήθια, μ' αμέσως με βία την καταπλάκωσα γιατί ο ήλιος λίγο πιο πέρα μου φανέρωσε τους διώκτες μας νά 'ρχονται λυσσασμένα και με αιμάτινο ιδρώτα να στάζουν τα κορμιά τους καταπάνω μας. Για ν' αρχίσει από εκεί η μεγάλη μας φυγή. Ολημερίς κρυμμένοι σε σπηλιές, σε λόγγους, σε λάκκους, σε χαράδρες, καλυμμένοι κάτω από παχιά χορτάρια και ενώ το βράδυ άρχιζε εκείνη η ανομολόγητη τυφλή πορεία με συντροφιά σε κάθε μας βήμα το θάνατο.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Κι ακριβώς εκεί, με χάλκινα φτερά που ξαφνικά έσπασαν και καρφώθηκαν στη γη, έγινε η πρώτη διαφωνία μας, για το ποια κατεύθυνση θα παίρναμε... Μα ευτυχώς απάνω στο πολύτιμο αυτό θέμα υποχώρησες και άφησες να ισχύσει η δική μου γνώμη και να με ακολουθήσεις... Μα δεν προλάβαμε να κάνουμε μεγάλη πορεία, όταν ένας βουβός υπόκωφος θόρυβος που 'βγαινε μέσα από τα σπλάγγνα του ουρανού μας σταμάτησε καθώς έντρομοι αντικρίσαμε τον ουράνιο θόλο να 'χει

στραφεί ανάποδα με κατεύθυνση τη Γη. Κι ένας τεράστιος μαύρος όγκος που δεν σταμάτησε να μουγκρίζει, όλο περισσότερο χαμηλώνε μέχρι που σκέπασε και την τελευταία κορφή από τα μάτια μας, κι αμέσως μ' ένα τεράστιο κρότο έσπασε και άνοιξε στα δυο κι από μέσα ξεχύθηκε ένα ασυγκράτητο ποτάμι φωτιάς, το οποίο περνώντας από πάνω μας, έπεσε με τρομερή κραυγή απάνω στα δέντρα και τα κατέκαψε με μιας. Αφήνοντας στη θέση τους μαύρες, σαν ξεβγαλμένα μάτια, τρύπες που έχασκαν σκορπώντας τον τρόμο. Μια τρικυμισμένη θυελλώδης βροχή ακολούθησε που μαζί με την αδάμαστη δύναμη του αέρα σάρωσε τα πάντα, συγλόνησε το βουνό, το ταρακούνησε και λυσσασμένα άρχισε απ' όλες τις μεριές να το κτυπά, ενώ κερανοί κι αστραπές συγλόνηζαν γη και ουρανό και τ' ανακάτευαν σ' ένα μείγμα φωτιάς και βροχής που το ένα έδειχνε απάνω στο άλλο την τρομερή του δύναμη... Ένα βήμα παρακάτω ήταν η ενέδρα...

ΧΑΡΗΣ: Λες και ο θάνατος είναι πλασμένος από το χαμόγελο του ανθρώπου, γιατί όταν πηγαίνεις καταπάνω του χαμογελάς, όταν τον αποφεύγεις μαραζώνεις, μικραίνεις, θλίβεσαι.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Δεν θέλω να βυθιστούμε περισσότερο στο παρελθόν γιατί η τραγικότητα του θα μας θολώσει με μίσος το μυαλό και θα κάνουμε λάθη. Μέχρι τώρα καλά είμαστε, γιατί είχαμε να κάνουμε με τη φύση και με ενέδρες. Αλλά από εδώ και πέρα έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους και με ενέδρες. Γι' αυτό και πρέπει όχι μόνο αδιαφο-

ρώντας για κάθε κούραση να χαλαρώσουμε, αλλά πρέπει να είμαστε διπλά προσεχτικοί.

ΧΑΡΗΣ: Ακριβώς, αυτό πρέπει να γίνει.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Μα, το κυριότερο είναι ότι πρέπει να σκεφθούμε βαθιά την επόμενη κίνηση, ποιο πρέπει να είναι το βήμα που πρέπει να κάνουμε, γιατί εδώ δεν μπορούμε να κρυβόμαστε για πολύ καιρό. Είναι απλώς ένας σταθμός ανάσας, αλλά ταυτόχρονα και μια προετοιμασία για την συνέχιση της μεγάλης πορείας που μας περιμένει. Γι' αυτό πρέπει να προετοιμαστούμε γι' αυτήν.

ΧΑΡΗΣ: Πάντως, μέχρι στιγμής παρ' όλες τις διαφωνίες που προέκυψαν είμαστε καλά, εντελώς ανέλπιστα καλά, ποιος θα το πίστευε ότι θα ξεγαντζωνόμασταν από τα νύχια τους;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Ναι, αλλά δεν έχουμε ακόμα ολοκληρωτικά ξεγαντζωθεί, αντίθετα είμαστε μπηγμένοι μέσα στην χοάνη τους. Από εδώ και πέρα κάθε κίνηση, άμα δεν σφραγίζεται από την σκέψη, θα μετατραπεί σε τραγικό λάθος, γιατί οι παγίδες της πόλης είναι δέκα φορές πιο ύπουλες και πιο επικίνδυνες από της παγίδες της υπαίθρου.

ΧΑΡΗΣ: Κάναμε ένα βήμα που μας έφερε εδώ. Μένει ένα ακόμη βήμα που θα μας πάρει όσο γίνεται πιο μακριά από εδώ.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Αρκεί να μην ξαναπέσουμε στα χέρια τους γιατί αυτή τη φορά θα είναι και η τελευταία. Θα καρφώσουν το σκοτάδι στην καρδιά μας μέχρι αυτή να πάψει να κτυπά.

ΧΑΡΗΣ: Εδώ στην πόλη δύο πράγματα περνάνε: τα λεφτά και τα χαρτιά. Είναι λοιπόν αυτά τα δύο που πρέπει να αποκτήσουμε.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Εκείνο που έχει σημασία είναι να ενεργήσουμε αθόρυβα, όπως μέχρι στιγμής χωρίς να χυθεί σταγόνα αίματος φθάσαμε έως εδώ, ίδια θα προχωρήσουμε για να ξεγλιστρήσουμε αν είναι δυνατόν σαν σκιές ανάμεσά τους.

ΧΑΡΗΣ: Ναι, αλλά για να γίνει αυτό χρειαζόμαστε λεφτά τα οποία πρέπει να βρούμε και τα λεφτά τα 'χουν οι τράπεζες. Κι από εκεί μόνο με τη βία τα παίρνεις.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Ν' αφήσουμε αυτόν τον δρόμο. Δεν βγήκαμε για να χωθούμε βαθύτερα αλλά για να ξεκολλήσουμε απ' το βούρκο τους.

ΧΑΡΗΣ: Για την ώρα δεν επιμένω, αλλά θα δεις ότι δεν υπάρχει άλλη διέξοδος καμιά.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Αυτή είναι φτιαχτή, δική τους διέξοδος που κρύβει την μεγαλύτερη παγίδα, γι' αυτό να μην την συζητάμε.

ΧΑΡΗΣ: Εγώ, δεν βλέπω τίποτα άλλο, αλλά σ' αφήνω πρώτα να ενεργήσεις εσύ για να δω τι θα καταφέρεις με τον δικό σου, όπως λες, τρόπο.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Αυτό που τώρα χρειαζόμαστε είναι δύο διαβατήρια, δύο διπλώματα και ένα μικρό κεφάλαιο για το ταξίδι. Κι εκεί όπου θα φθάσουμε θα δούμε τι θα κάνουμε. Θα μπορούμε να κινηθούμε, θα 'μαστε ανάμεσα σε αγνώστους και το κυριότερο δεν θα μας κυνηγάει κανείς.

ΧΑΡΗΣ: Τι είπες; Θέλεις ν' αφήσουμε τη φωλιά μας που ξέρουμε όλους τους δρόμους και τα κατατόπια για να πάμε σ' ένα άγνωστο μέρος που δεν ξέρουμε τίποτα, για να βρούμε εκεί λεφτά;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Ναι, εδώ είναι για μας ξεγραμμένος ο χώρος. Κι έτσι πρέπει να τον δεχτούμε, μέσα στην σκιά του θα αποκτήσουμε τα μέσα που μας χρειάζονται να φύγουμε μακριά του, σαν να μην περάσαμε ούτε αγγίξαμε ποτέ το μέρος αυτό.

ΧΑΡΗΣ: Είναι αδύνατον να δεχτεί κανείς αυτή την τακτική, αλλά ακόμη κι αν την δεχτεί πες μου πως θα πραγματοποιηθεί;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Είχα αφήσει στον αδελφό μου κάτι χρήματα, από εκεί θα συναντήσω έναν φίλο, και μετά θα περάσω από μια φίλη, κι ότι μπορέσω να συγκεντρώσω, κι από εκεί βλέπουμε.

ΧΑΡΗΣ: Με μεγάλη δυσκολία το δέχομαι. Και θα πας μόνος σου ή θέλεις να βγούμε μαζί;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Όχι, είναι προτιμότερο να κινηθώ μόνος. Ένας είναι πιο απαρατήρητος από τους δύο. Αν μέχρι το χάραμα δεν επιστρέψω τότε ενήργησε σαν να είσαι μόνος...

(Ο Χάρης μένει μόνος και βηματίζει γεμάτος νεύρα πάνω κάτω στο δωμάτιο. Όταν σταματά αρχίζει να μονολογεί.)

ΧΑΡΗΣ: Τι ρομαντικά και γλυκανάλατα πράγματα είναι αυτά που λέει. Θέλει να ξεγράψω μονοκο-

ντυλιά όλο το άγριο μίσος και την οργή που κοχλάζει μέσα στα στήθια μου, και με άδεια χέρια ή με κάποια ψίχουλα να φύγω, για να πάω που; Σ' ένα τρομερό άγνωστο, για να κάνω τι; Αν εδώ που ξέρεις πως να ενεργήσεις, πως να δράσεις, θα τα πάρεις εκεί; Όχι. Όταν φύγω από εδώ θέλω να είμαι τακτοποιημένος, να μην έχω πλέον καμιά έννοια πως θα βρω λεφτά. Αλλά σε ποιο μέρος αυτής τη γης να πάω να περάσω ωραία; Να ζήσω και 'γω σαν άνθρωπος, να βγάλω αυτές τις θαμμένες, τις συμπιεσμένες με αγκωνάρια που πιάσαν ρίζες επιθυμίες, που μου 'χουν καταξεσκίσει τα σπλάγχχνα και, ελεύθερες από τα δεσμά, να τις αφήσω να μου στάξουν αυτήν την στερημένη γλύκα της ικανοποίησης, που μόνο στα όνειρά μου την έχω δει. Και ενώ είμαι μόλις ένα βηματάκι πριν από τον πόθο, αυτός να μπαίνει ανάμεσά μου και να μου λέει μη. Όχι. Δεν πρέπει. Μα είναι καλά; Ξέρει τι λέει; Όταν όλα μέσα μου έχουν πια αποναρκωθεί και έχουν ξεσηκωθεί και μ' άγρια δόντια μου ζητούν να γκρεμίσω πια όλα τα φράγματα της στέρησης και να τους δώσω την πολυπόθητη χαρά της ικανοποίησης; Κι ότι αν τώρα δεν το κάνω όλες αυτές οι δυνάμεις θα με κατασυντρίψουν όπως επί 20 ολόκληρα χρόνια κάνουν. Μα τότε άντεχα γιατί με συνέτριβε η βία του κελιού, και έστρεφα όλη την δύναμή μου να τις καταπνίξω. Τώρα όμως δεν μπορώ, αλλά και δεν θέλω.

Δεν μπορώ να συγκρατήσω άλλο τον εαυτό μου. Δεν μπορώ, είμαι μικρότερος από την δύναμη των επιθυμιών που όχι μόνο σιγανά μου μιλούν, μου

απαιτούν, αλλά ουρλιάζουν και με κοφτερά σαν μαχαίρια νύχια και δόντια με ξεσκίζουν, χωρίς να μπορώ άλλο αυτόν τον τρομερό, τον εσωτερικό, τον κρυφό, τον βαθύτερο που υπάρχει ποτέ, πόνο να τον συγκρατήσω. Πάλεψα, τις συγκράτησα τόσα χρόνια. Δεν πάει άλλο. Γιατί είναι φυσικές και η εξέγερση τους είναι φυσική απέναντι στην αφυσικότητα της καταστολής, που μου επέβαλαν και που έπρεπε αμίλητα να δεχτώ, παρ' όλο που τα βίαια τραντάγματά τους μ' χτύπαγαν στο κεφάλι και με τρέλαιναν. Ω! Πόσες μα πόσες φορές δεν έφθασα σ' αυτόν τον χειρότερό μου εχθρό, την τρέλα! Πόσες φορές δεν μου άνοιξε την πύλη να με καταπιεί, κι όμως κράτησα, άντεξα, γι' αυτό έστω και αργά έφθασα μέχρι εδώ, ένα μόλις βήμα πριν την πραγματοποίησή του. Πριν ξεράσω αυτήν την παράνοια που προκαλεί αυτή η αδηφάγα στέριση, κι ενώ έχω έτοιμο το χέρι ν' αδράξω αυτό που θα με λυτρώσει, αυτός να μπαίνει ανάμεσά μας. Αλλά, ελπίζω να λογικευτεί και να ξεπεραστεί ανώδυνα αυτός ο κόμπος πριν αναγκαστεί έναν από τους δυο μας να στραγγίξει...

ΜΟΙΡΑ

Ποια δύναμη άραγε καθορίζει το πεπρωμένο του ανθρώπου;

Μπορεί αυτός να το διαβάσει, μπορεί να γυρίσει την σελίδα του και αν δεν του αρέσει να το αλλάξει; Ή είναι μια τυφλή δύναμη υπάκουη έως τα έσχατα της όρια στα καλέσματα και στις αποφάσεις του πεπρωμένου; Είναι του νου τόσο βαριά η αποστολή μέχρι να φθάσει τόσο, ω, βαθιά και να το δει; Μα είναι τα θνητά τα μάτια πλασμένα για να δουν τον ανθό της αλήθειας που οι άνθρωποι το λένε: Ουσία; Για, το πλάσιμό τους πέρα και μακριά απ' αυτήν είναι για να υπάρχουν;

Μα πως μπορούν μέσα στην αέναη κίνηση του χρόνου, του δημιουργού των πάντων, που μέσα σε μια ελάχιστη στιγμή καίει, καταστρέφει και αναδημιουργεί... Κι όταν το πεπρωμένο, άπειρους αιώνες πριν, μέσα στην αγκαλιά της κίνησης, του προδιαγράφει με ακέραιο τρόπο τα μελλούμενα, τα οποία ξεκινώντας από εκείνο το άπειρο βάθος διανύουν όλη εκείνη την ανομολόγητη πορεία να 'ρθουν επιτέλους σαν ιδέες να κατασταλάξουν απάνω στον άνθρωπο...

Κι αυτός τυφλός, αμαθής, αντιδρά, λυσσά, παλεύει... Για να πετύχει τι; Τι ν' αλλάξει; Τι μπορεί να γκρεμίσει και τι ν' ανορθώσει. Όταν μια στοιβα χόρτα, άλλοτε αργά και άλλοτε γρήγορα, του καίνε τη ζωή; Όταν το πέρασμα της απ' αυτήν είναι ένα κύμα που

μόλις διαγράφηκε και ποτέ δεν έφθασε στην ακτή!
Απ' όλη του ανέμου την βουή μόλις ένα μηδαμινό του
τρίμμα. Μια ανάσα ολόκληρη ποτέ δεν είναι. Και
ούτε ένα βήμα μπόρεσε απόφιο να το κάνει.

Γιατί ταχύτατα καλπάζει το ανύποπτο θεριό ο χρό-
νος... Άλλα να φέρει για να 'χει, άλλα να συντρίψει...

Μα παρ' όλα αυτά ο άνθρωπος θαρρείς μεγάλος είναι,
κι αντί αλλού την περιφρόνησή του να στρέψει, αυτός
την στρέφει εκεί...

Νομίζοντας ότι έτσι θα τον σταματήσει, τη ρότα της
πορείας του θ' αλλάξει. Και ο ίδιος στίγμα μεγάλο
και αθάνατο απάνω στην ασήμαντη ύλη της γης θ'
αφήσει...

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

(Ο Γιάννης μπαίνει σκεπτικός στο δωμάτιο.)

ΧΑΡΗΣ: Μ' έζωσε η αγωνία γιατί άργησες πολύ και ήδη άρχισε να χαράζει.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Ναι, άργησα. Πέρασα πρώτα από τον αδελφό μου, αλλά δεν είχε φράγκο. Τα λεφτά που του 'χα αφήσει τα είχε παίξει όλα στα χαρτιά! Από εκεί επήγα στο φίλο, αλλά αυτός έχει πέσει στην πρέζα κι έχει κατρακυλήσει μαζί της στον βυθό. Κατόπιν πέρασα από μια παλιά φίλη, η οποία ή δεν ήταν εκεί ή δεν μου άνοιξε, γιατί ένιωσα το θρόισμα της κουρτίνας. Οπότε, κατέληξα στη Μάνα η οποία ό,τι φυλαγμένες οικονομίες είχε μου τις έδωσε, κι αυτές έφερα.

(Ο Γιάννης απλώνει τα χρήματα πάνω στο τραπέζι.)

ΧΑΡΗΣ: Έξω απ' τη πόρτα η ασίγαστη αρπαχτικότητα ενός κόσμου καρτερεί με ανοιγμένες τις σιαγόνες για να μας καταπιεί... Πως, μ' αυτά τα ελάχιστα, θα στομώσεις το μαχαίρι της μανίας τους, για να χιμήξουν σε αυτά και εμάς ήσυχους να μας αφήσουν να περάσουμε;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Έτσι είναι όπως το λες, αχόρταγοι, γι' αυτό δεν υπολογίζω ποτέ να τους χορτάσω, γιατί αυτό ποτέ δεν γίνεται και ούτε κανείς θα το μπορέσει. Αλλά, θέλω έστω με τα λίγα, λίγο να κάμψω

την λαιμαργία τους, να κάνουν μια ελαφριά υποχώρηση και να πάρουμε τα δυο πολύτιμα χαρτιά που θέλουμε, γιατί στην ανάγκη, μας φτάνουν δυο διαβατήρια και κάτι λίγα για να φύγουμε από τον κλοιό τους μακριά και να ξεγλιστρήσουμε από τις δαγκάνες τους. Έχουμε κάτι, που με καλή και σωστή χρήση γίνεται μια μικρή δύναμη, την οποία πρέπει να αξιοποιήσουμε έως και την πιο παραμικρή της ίνα, και στο πιο σκουριασμένο της σημείο να δώσουμε λάμψη και να το αξιοποιήσουμε.

ΧΑΡΗΣ: Δεν ξέρεις τι λες, ο αέρας της κοινωνίας σου τίναξε τα μυαλά, διαφορετικά δεν θα έβλεπες τα ψίχουλα για διαμάντια και ούτε θα έδινες στο ανύπαρκτο αξία και μάλιστα τόσο μεγάλη... Μα είναι ποτέ δυνατόν δυο κυνηγημένοι για αίμα και για θάνατο να στηριχτούν απάνω σε πεντάρες; Χρυσάφι θέλουν οι άνθρωποι για να κινηθούν, για να κλείσουν τα μάτια και όχι μπρούντζο και χαλκό...

ΓΙΑΝΝΗΣ: Αυτό που με τρομάζει δεν είναι ο μπρούντζος, γιατί αυτός στη μεγάλη όπως τώρα ανάγκη είναι πολύτιμος και, αν χρησιμοποιηθεί σωστά, αξίζει σαν χρυσάφι αλλά το τίποτα, το να μην έχουμε απολύτως τίποτα, αυτός είναι ο μεγάλος τρόμος μου. Γιατί τότε κάθε κίνηση παραλύει και νεκρώνει, θάβεται κάθε σκέψη και κάθε βήμα βαλτώνει πριν να ορθωθεί το άλλο. Γι' αυτό με αυτά τα ελάχιστα που έχουμε και που είναι απτά και είναι στα χέρια μας ατόφια μετρητά, να καθίσουμε κάτω να σκεφθούμε τι μπορούμε να κάνουμε, ποια πιο μέγιστη αξιοποίηση να τους δώσου-

με. Γιατί είναι κάτι. Και το κάτι, όσο μικρό κι αν είναι, διαφέρει από το τίποτα. Γιατί το δεύτερο είναι το μηδέν ενώ αυτό είναι ένα βήμα.

Τώρα στο χέρι μας είναι πως θα το κάνουμε και σε ποια κατεύθυνση θα το οδηγήσουμε και κυρίως με ποιον τρόπο.

ΧΑΡΗΣ: Όχι. Αδύνατον. Μ' αυτά δεν μπορούμε να κάνουμε απολύτως τίποτα άλλο από το να ριχτούμε άμαχοι στα χέρια τους για να μας καταξοσκίσουν οριστικά.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Για ανθρώπους που θέλουν πολλά, ναι, αυτά δεν είναι τίποτα, αλλά γι' αυτούς που ζητούν τα πιο αναγκαία, τα πιο ελάχιστα και που κάποιες στιγμές και αυτά τους περισσεύουν, τότε αυτά είναι πολλά. Και επειδή δεν έχουμε που αλλού να στηριχτούμε, θα στηριχτούμε επάνω τους. Γι' αυτό λέω η επόμενη κίνηση είναι να βρούμε τα δυο διαβατήρια, να τους αλλάξουμε τις φωτογραφίες και να χαθούμε μέσα στη νύχτα, όσο πιο γρήγορα και όσο πιο μακριά γίνεται...

ΧΑΡΗΣ: Μ' αυτές τις δεκάρες δεν κάνω από εδώ βήμα. Όταν νυχτώσει θα πάω να βρω τον παλιό μου φίλο για να μιλήσουμε, μπορεί άριστα να γίνει ο τρίτος της παρέας μας. Και τρία άτομα μπορούμε να κάνουμε εδώ πολλά πάρα πολλά. Και να σταματήσουμε ν' ασχολούμαστε με τις ψείρες, όταν τα όπλα μας ζώνουν από παντού.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Τι είπες! Θα πας σε αυτόν; Θα έρθεις σε επαφή μαζί του; Τότε να ξέρεις ότι θα κάνεις το μοιραίο λάθος της ζωής σου.

ΧΑΡΗΣ: Αλλά τι θα κάνω, να μοιρολογώ μαζί σου σαν κάτι νοικοκυρούλες, κι αυτοί να ακονίζουν τις τροχαλίες των κελιών για να με κομματιάσουν; Όχι. Αυτή τη φορά δεν την ξαναπατάω όπως την προηγούμενη, γι' αυτό είμαι αποφασισμένος να προχωρήσω. Έως τώρα στηρίχτηκα σ' εσένα και φθάσαμε έως εδώ, αλλά από εδώ και πέρα είναι η ώρα σου εσύ να στηριχτείς σε μένα. Εξάλλου, όπως εσύ έκανες την έξοδο σου, θέλω και είναι η σειρά μου για την δική μου έξοδο. Δεν βγήκα απ' το κελί για να θαφτώ εδώ μέσα. Και να ξέρεις ότι αυτή τη φορά δεν θα υπάρξει καμιά δύναμη που θα μπορέσει να με ξαναθάψει στα πέτρινα τείχη των κελιών που ρίζωσαν στην καρδιά μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Αυτό θέλω κι εγώ, γι' αυτό πασχίζω, κι αυτό προσπαθώ να σου εξηγήσω, ότι δεν πρέπει με καμιά δύναμη να ξαναπέσουμε στα χέρια τους. Γιατί θα μας κτίσουν πρώτα ζωντανούς και μετά θα μας θάψουν μαζί με τον τοίχο χωρίς να λύσουν ποτέ τους χαλκάδες που αυτή τη στιγμή ετοιμάζουν. Μα για να κατορθώσουμε αυτόν τον άθλο πούνε δέκα, εκατό και χίλιες φορές πιο ακατόρθωτο και πιο δύσκολο από την στιγμιαία φυγή, πρέπει να διαλέξουμε με προσοχή το μονοπάτι που θα βαδίσουμε και πρέπει ν' ακροπατήσουμε αθόρυβα, κι αν χρειαστεί να γίνουμε αόρατοι, κι αν η ανάγκη το φέρει να μείνουμε νηστικοί και διψασμένοι, να το κάνουμε, αρκεί να τους ξεφύγουμε, γιατί αυτή τη στιγμή που μιλάμε δεν έχουμε ξεφύγει παρά μόνο πλασματικά. Μόνο άμα διασχίσουμε τα σύνορα και καταλαγιάσουμε σ'

ένα μακρινό μέρος θ' αναπνεύσω σαν όλους τους άλλους. Κι αυτή τη στιγμή έχουμε λίγα χρήματα στα χέρια μας. Ναι λίγα αλλά τα έχουμε. Γι' αυτό ας σκύψουμε απάνω τους για να δούμε τι θα κάνουμε. Γιατί αυτά τα λίγα, ναι, έχουν την μεγάλη δύναμη να μας σπάσουν τα δεσμά, να μας ξεαμπαρώσουν και να μας κάνουν να δούμε έναν απόφιο ήλιο χωρίς να κομματιάζεται από τα σιδήρά τους. Αρκεί να σκεφτούμε με ωριμότητα και, κυρίως, χωρίς αυτήν την μοιραία στιγμή κάποιο άγριο πόθο ή πάθος. Αυτά πρέπει να τα κρατήσουμε ακόμη μακριά, σαν τότε που είμασταν στα κελιά τους.

ΧΑΡΗΣ: Ας μη χρονοτριβούμε άλλο σε αυτό το θέμα. Ήδη βράδιασε και πρέπει να φύγω. Κι όταν γυρίσω, τότε, θα τα ξεκαθαρίσουμε όλα.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Όχι, μην φεύγεις. Μην κάνεις αυτήν την κίνηση γιατί προβλέπω ότι θα είναι η καταστροφή μας. Άκουσέ με. Ποτέ μου δεν είπα ούτε θα πω μια λέξη που θα είναι εναντίον μας. Και πρώτα θα σκεφθώ την δική σου προφύλαξη και μετά τη δική μου. Εδώ, έτσι όπως είμαστε, ούτε για σκέψη δεν χωράει τρίτος κι όχι να πας να φανερωθείς εμπρός του. Δεν είναι τα πράγματα όπως τ' αφήσαμε. Οι άνθρωποι έχουν αλλάξει ριζικά, όλα έχουν πάθει θεμελιακή μεταστροφή. Εκεί που πριν ήταν γνωστά, θερμά, οικεία, τώρα έχουν γίνει άγνωστα, σκληρά, ψυχρά και εντελώς αδιάφορα. Εξάλλου δεν χρειάζεται να βιαστείς, τώρα δεν είμαστε στο δρόμο ούτε στα βουνά. Εδώ έχουμε να φάμε, να πιούμε και μια γωνιά να κοιμηθούμε. Περίμενε να το σκε-

φτείς καλύτερα και μετά αποφασίζεις. Η δική μου όμως γνώμη είναι να μην πάρεις αυτήν την ολέθρια απόφαση και απ' αυτήν την πόρτα, όταν είναι να φύγεις, να είναι μακριά από την πόλη και όχι μέσα στα σπλάγγνα της όπου αυτή τη στιγμή όλα έχουν μάτια και αυτιά για να παρακολουθούν τα πάντα. Γι' αυτό μείνε εδώ σαν να είσαι αλυσοδεμένος.

ΧΑΡΗΣ: Την απόφασή μου την έχω ήδη πάρει, γι' αυτό κάθε περαιτέρω συζήτηση θα μας βγάλει από τα όριά μας και δεν θέλω. Ήδη η νύχτα έπεσε... Φεύγω...

(Ο Γιάννης μόνος και βαριά σκεφτικός αρχίζει να μιλάει.)

ΓΙΑΝΝΗΣ: Τίποτα δεν είναι δυσκολότερο απ' το να είσαι με έναν άνθρωπο που για το ίδιο πράγμα να 'χει μια άλλη ιδέα. Να το κρατάς στο χέρι σου και να του λες αυτό το πράγμα προήλθε από εκεί, έφθασε έως εδώ, από αυτή τη στροφή και θα οδηγηθεί εκεί που 'ναι ο τελικός σκοπός του και αυτός να σου λέει: Όχι, δεν ήλθε από εκεί, δεν είναι αυτό που έχουμε και ούτε είναι προς τα εκεί ο προσορισμός του αλλά προς τα εκεί. Και για να είναι βέβαιος, το πιάνει και το πετά κάτω με δύναμη, το σπάζει, το ποδοπατά και το θρυμματίζει. Γιατί, ό,τι είπε, είναι αυτό. Άλλος λόγος απάνω σε αυτό δεν υπάρχει. Παρά μόνο ο δικός του. Και πρέπει τώρα να μαζέψεις όλα αυτά τα θρύμματα, να τα ενώσεις για να το ξαναβάλεις πάλι εμπρός του, μη τυχόν και τον μεταπείσεις σ' αυτό το απλό:

Ότι μέσα σε αυτήν τη ζωή δεν υπάρχει μόνο ένας δρόμος, ούτε αυτός που, με χιλιάδες αόρατα νήματα και πιέσεις, μας αναγκάζουν να τον δεχτούμε και να τον πάρουμε, χωρίς μια στάλα έρευνα επάνω του. Για να δούμε πούθε οδηγεί και τι κρύβει μέσα του και πίσω του. Και ότι πάντα θα υπάρχει και ένας άλλος δρόμος, τον οποίο αφού και αυτόν ερευνήσουμε, όσο μπορούμε καλύτερα, να βάλουμε μετά κάτω αυτές τις δύο απόψεις για να δούμε χωρίς ίχνος εγωισμού ποιος είναι ο πιο σωστός που πρέπει ν' ακολουθήσουμε. Αλλά για να γίνει αυτό πρέπει στο ανθρώπινο μυαλό να υπάρχει καθαρός και πάντοτε ευρύς χώρος για να δεχτεί όχι μια αλλά και τις δυο σκέψεις και αφού τις επεξεργαστεί και τις δουλέψει να πάρει μετά την απόφασή του. Όταν όμως όλο είναι γεμάτο από μια μονοκόμματη ιδέα, χωρίς ίχνος χώρου ούτε για μια άλλη λέξη, τι κάνεις; Για να καθαρίσεις, αν όχι όλο, τουλάχιστον ένα κομματάκι από το χώρο του για να του βάλεις λίγο από τη σκέψη σου; Μπας και αντισταθμίσει λίγο από το καταθλιπτικό, το μοιραίο βάρος που από παντού μυρίζει θάνατο και μόνο θάνατο, πιο γρήγορο και πιο βιαστικό από την ίδια την φυσικότητά του. Πως μπορείς ν' αποφύγεις αυτήν την τρομερή κατάσταση, να τον βλέπεις ότι είναι εκεί και караδοκεί κι αντί να πας παράμερα να πηγαίνεις καταπάνω του; Πως λοιπόν να μην σε θερίσει όταν αυτή είναι η δουλειά του; Όταν γίνεται ορατός για να τον αποφύγεις και εσύ επάνω του προσκρούεις; Αν είναι αιτία το κελί που μπήγει τόσο σκληρές ρίζες μέσα στον εγκέφαλο, τόσο της οδύνης όσο

και της τραγικότητας ρίζες, τότε πρέπει αυτό το καταραμένο κελί να πάψει να υπάρξει...

Πρέπει να το πάρουν οι άνθρωποι και να το κατακρημνίσουν μια για πάντα και να διαμορφώσουν τη ζωή τους χωρίς να 'χουν πλέον την ανάγκη του. Ούτε τον τρόπο του ούτε την καταστολή του.

Γιατί τα αποτελέσματα που προκαλεί είναι χίλιες φορές πιο τραγικά από τον πιο βίαιο, τον πιο σκληρό θάνατο. Γι' αυτό η απάλειψή του από προσώπου γης είναι το πρώτο του ανθρώπου καθήκον. Και στη θέση του να διαμορφώσει έναν άλλον άνθρωπο, αυτόν που μέσα στη σκέψη του να χωρά όχι μόνο ένα μοναδικό δρόμο αλλά και άλλον. Για να τους συζητά και να τους ζυγίζει για το ποιος είναι ο σωστός και γιατί πρέπει ν' ακολουθηθεί ο ένας και όχι ο άλλος. Και επειδή η ολοκληρωτική απόρριψη είναι λάθος, να πάρουμε τα θετικά και ν' απορρίψουμε τ' αρνητικά και από τους δυο δρόμους και να ενώσουμε ένα απλό και όμορφο σύνολο που μέσα του ν' αγκαλιάζει τις απλές αυτές στιγμές, τις χωρίς ακρότητες, αλλά και χωρίς το μαρασμό, και να τις ενώσουμε. Τώρα μ' αυτή τη σκέψη, όπως την έχουν διαμορφώσει μέσα στα κελιά της φρίκης είκοσι απόφια χρόνια, που μπορεί να πάει κανείς μαζί; Και πόσα βήματα μπορεί να κάνει όλη αυτή η φυλακισμένη δυστυχία, χωρίς να την ξεβράσει και να την μετατρέψει για να την κρύψει και να την σκεπάσει σε μια λίμνη αίματος...

Για να βλέπουν αυτό και για να μη βλέπουν σε τι αποκρουστική θλιβερότητα οδηγεί αυτό το καταραμένο το κελί...

Σε τι άγριο και οδυνηρό μίσος ξεσπούν τα σπλάγ-
χνα του... Και πως η φυλακή των επιθυμιών έχει
μετατραπεί σε φυλακή παθών, των οποίων το ξέ-
σπασμα οδηγεί σε ακόμη τρομερότερα κελιά...

Γι' αυτό και μένω αδαής ενώπιόν του γιατί μέσα
στο άδικο του έχει και δίκιο.

ΜΟΙΡΑ

Το όρνιο απ' την καρδιά του ανθρώπου δεν έφυγε, δεν έσβησε ποτέ. Το αρπαχτικό, το κατασπαραχτικό και λεηλατικό αυτό όρνιο. Που αίμα διφούν τα μάτια του και λείες άπειρες να κομματιάζουν τα μπηγμένα, ως τα κόκαλα βαθιά σε σάρκες, νύχια του.

Άλλοτε το λέει εκδίκηση, άλλοτε μίσος το αποκαλεί... και άλλοτε σκέψη αντίθετη απ' την δική του. Κι όλο κάτι θα βρει, την αγριότητά του για να ξεβράσει απ' τα στήθια. Και να χυμήξει απάνω στο καθετί που δεν είναι δικό του, γιατί όλα δικά του θέλει να τα κάνει. Και εκείνο και το άλλο, κι αυτό το πιο κοντινό όσο και το πιο μακρινό. Όλα να πατηθούν από τα τραχιά τα πόδια του, για να ονομαστεί κατακτητής και ανίκητος των πάντων. Έως ότου το ξεχασμένο πεπρωμένο κυλάει τη ρόδα καταπάνω του.

Δεν καθορίζουμε, καθοριζόμαστε.

Δεν κινούμαστε, μας κινούν.

Δεν είμαστε δημιουργοί του ανέμου αλλά πνοή του.

Δεν είμαστε το όλο μα το ελάχιστο.

Κι όντας της φωτιάς μια σπίθα, τεράστιες θέλουμε ν' ανάψουμε φωτιές, άσβηστες, αβυσσαλέες, γιατί θέλουμε μέσα σ' αυτές μεγάλοι να φαντάζουμε.

Του ήλιου μια σταλαματιά, κι αυτόν να τον γκρεμίσουμε και ήλιος εμείς να γίνουμε. Με φουντωμένες

ιδέες απάνω σε φανταστικά φτερά κατακτητές με
μιας του κόσμου αυτού και όλων των άλλων να γί-
νουμε...

Ω! Μικρά ταπεινά ανθρωπάκια, ελάτε λίγο στη θέση
σας. Ξεβράστε τη δόξα και τα μεγαλεία που ξένοι εί-
στε προς αυτά. Και όμορφα, γλυκά, ωραία, πάρτε την
δροσοσταλιά της αχτίνας και μαζί της πορευτείτε...
Λίγη ζέστα, λίγη γλύκα, μια ματιά, μια τρυφερή απά-
νω στα μαλλιά κίνηση αρκεί. Αρκεί...

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

*(Μπαίνει ο Χάρης μ' ένα πακέτο.
Το ξεδιπλώνει απάνω στο τραπέζι.)*

ΓΙΑΝΝΗΣ: Τι είναι αυτά;

ΧΑΡΗΣ: Όπλα!

ΓΙΑΝΝΗΣ: Όπλα;

ΧΑΡΗΣ: Ναι, όπλα. Τι θέλεις να είναι;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Και τι να τα κάνουμε;

ΧΑΡΗΣ: Τι να τα κάνουμε... Δεν θα είσαι καλά.
Ακούς τι να τα κάνουμε! Αντί να ρωτάς πως κατάφερα και τα βρήκα, λες τι να τα κάνουμε. Λες και είναι δυνατόν να είμαστε κυνηγημένοι και να είμαστε χωρίς όπλα.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Ποιος στα έδωσε; Αυτός;... Ή μάλλον, σπιούνικο χέρι γυναίκας μυρίζει σε αυτήν την δουλειά.

ΧΑΡΗΣ: Γιάννη πρόσεχε πως μιλάς και μη ξεφεύγεις, γιατί εδώ κατηγορείς όσους σε ευεργετούν και κοιτούν την προστασία σου. Γιατί αν νομίζεις ότι είναι εύκολο να βρεις όπλα, πήγαινε εσύ να βρεις.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Και λεφτά;

ΧΑΡΗΣ: Λεφτά δεν βρήκα, δεν είχε, αλλά δεν με νοιάζει γιατί με αυτά σε λίγο θά 'χουμε όσα

λεφτά θέλουμε, κι αν χρειαστεί τρίτος θά 'χουμε τον φίλο μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Δεν βρήκες λοιπόν λεφτά αλλά όπλα βρήκες!

ΧΑΡΗΣ: Ναι, και από τις καλύτερες καραμπίνες στο είδος τους. Κοντόκαννες. Έτοιμες για δράση.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Το κελί έχει ριζώσει μέσα μας και ίδιους όπως είναι αυτό, μας έχει κτίσει. Και αντί για καρπούς που βγάζει ένας ελεύθερος εμείς βγάζουμε μολυσμένα και ασυγκράτητα πάθη, καταπιγμένα, κατασυμπιεσμένα, που λυσσάνε να ξεχυθούν για να πάρουν ικανοποίηση που ποτέ δεν έχουν νιώσει.

ΧΑΡΗΣ: Μα δεν μιλώ εγώ, μιλάει η κάσα τους, η ίδια η φυλακή τους, που 'ναι όλη απόφια κτισμένη μέσα μου...

Ω! Ω! Η θύμηση και ο νους ξεσκίζονται μπροστά στην πραγματικότητα. Τα μάτια δεν έχουν την δύναμη να την αντικρύσουν, γιατί ζυμωμένα μέσα στο ψέμα έχουν χάσει την ακτινοβολία τους διαπεραστικότητα. Το ασάλι των ακτίνων τους έχει χάσει την κοφτερή του όψη και δεν μπορεί να εισχωρήσει βαθιά μέσα στον βράχο της αλήθειας και να τον αποτινάξει. Για να φανερώσει τι φλόγες ανικανοποίητες ζώνουν τον άνθρωπο που όσο κατατρώνε την σάρκινη ύλη τόσο περισσότερο δυναμώνουν.

ΓΙΑΝΝΗΣ: Ας μην ανοίξουμε την κάσα της φυλακής τους, γιατί καμιά κίνηση μέσα εκεί δεν ήταν

φυσιολογική, γι' αυτό και καμιά σκέψη μας δεν είναι λογική.

ΧΑΡΗΣ: Να ανοιχτεί, να σπαστεί και τα κομμάτια της να σκορπιστούν στους δρόμους της κοιμισμένης πολιτείας, να την ξυπνήσουν και να της ξεσκίσουν το πέπλο της άγνοιας που μ' αυτό έντυνε την εντιμότητά της! Άλλο από τις αλυσίδες αυτής της ζωής δεν γνώρισα, τίποτε άλλο.

Θέλεις να σου πω τι ένιωθα όταν μ' έδεναν στο σταυρό, ε! Τότε που τράβαγαν ψηλά τους χαλκάδες, τους τέντωναν για ν' ανυψωθώ και για να μην ακουμπάει ούτε το μεγάλο δάχτυλο στη γη, λες κι αν πατούσε θα τους έκλεβε την ευτυχία και επειδή ήμουν βαρύς, να βογγάνε, να λυσσάνε, να προσπαθούνε να με τραβήξουν ψηλά για να μου σκίξει ο πόνος τις σάρκες και αυτές την καρδιά:

“Δεσ’ τον, γερά τον πούστη,”

“Σκάσε ρε πούστη, βούλωστο!”

“Να μην πατάνε τα πόδια του στη γη. Να κρέμεται, να κρέμεται γιατί μόνο αυτός ο τρόπος υπάρχει για να καταλάβει τι είναι ανυπακοή.”

“Κάργαρε το χαλκά, τέντωσε ψηλά την αλυσίδα, ένωσέ τη μαζί του να μην έχει καθόλου λάσκο, καθόλου αέρα και σφιχτά τους καρπούς, γερά, γερά πολύ γερά.”

Και όταν, επιτέλους, καταϊδρωμένοι εκεί μέσα στη σκοτεινιά τους το καταφέρανε, τους είδα να χαίρονται. Γιατί το είχαν επιτέλους καταφέρει, γιατί με είχαν σταυρώσει στα δεσμά πάνω στον τοί-

χο και προπαντός γιατί, όσες προσπάθειες κι αν έκανα για ν' ακουμπήσω στη γη και ν' αλαφρώσω τους πόνους, συναντούσα το κενό, ήμουν κρεμασμένος στις αλυσίδες στον αέρα κι αυτό το είχαν σαν το μεγαλύτερό τους έργο. Θριαμβολογούσαν γιατί κατάφεραν κι έκτισαν έναν άνθρωπο ζωντανό. Κι άρχιζαν:

“Τώρα λέγε ρε πούστη, εσύ είσαι ο μάγκας, εσύ είσαι ο νταής; Λέγε μωρή κουφάλα, εσύ είσαι ο νταής; Κοίτα ρε ο άψυχος, δεν έχει κότσια μια λέξη να βγάλει.”

“Μίλα μωρή πουτάνα, μίλα μωρή πόρνη, εσύ είσαι ο Χάρης, ο σκληρός, που δε δέχεσαι κουβέντα, μια κουβέντα, μια λέξη, λέγε ρε πούστη άμα έχεις καρδιά, μια λέξη κι άμα δε στην ξεριζώσω αυτή τη στιγμή, μωρή κουφάλα, να μη με λένε Καμπάνα.”

“Κοίτα ρε πούστη, το βλέπεις αυτό το γκλομπ, θα στο βάλω στον κώλο και θα στο βγάλω από το στόμα και έτσι όπως θα σ' έχω παλουκωμένο, θα σε σύρω στο κουλούρι για να σε δούνε όλοι, για να δούμε αν άλλος, μωρή κουφάλα, θα ξανατολήσει να αντιμιλήσει.”

“ΕΓΩ ρε πούστη, είμαι εδώ, εγώ είμαι το κράτος, εγώ η εξουσία, εγώ τα πάντα, εγώ θα σας γαμήσω όλους, θα σας αλυσοδένω και θα σας παλουκώνω για να μάθετε ότι νταηλίκι σε μένα δεν περνάει από κανέναν.”

“Όπου να 'ναι θα μου φέρουν και τον φίλο σου κι αυτόν να δεις τι γιορτή του ετοιμάζω. Όχι από

τον τοίχο όπως εσένα, αλλά από το ταβάνι θα τον κρεμάσω και κάθε ημέρα θα κόβω κι από ένα κομμάτι του για να ταιΐζω τα σκυλιά.”

“Γιατί μουνόπανο,” και μου ’χωνε το ρόπαλο στο στόμα, “εδώ μέσα δεν περνάει το νταηλίκι κανενός. Εδώ θα είσαστε γονατιστά αρνάκια υπάκουα, με σκυφτά κεφάλια και γονατιστά και για να δούνε όλοι τι εστί Καμπάνας και Καπέλος. Τις σάρκες όσες θα ’χουν απομείνει στα κόκαλά σου, θα ’ρθω να τις ξεκρεμάσω και με το τσιγκέλι θα τις κρεμάσω στο προαύλιο για να τις βλέπουν όλοι.”

“Για να δούμε ποιος, μωρή κουφάλα, θα ’χει ξανά την τόλμη να ξανασηκώσει σε μένα το κεφάλι. Ε! Ποιος;”

“Εμπρός, βαράτε τον δυνατά, πιο δυνατά, πιο δυνατά σας λέω τον πούστη, τσακίστε τον αμείλικτα, εδώ ρε πούστη θα σαπίσεις.” Και μεσ’ στη ζάλη του χορού τους με χτυπούσαν με τα γκλομπς, με μαστίγωναν, με έφτυναν και μου τα έχωναν:

“Είσαι άντρας ρε πούστη, μου λέγανε ξανά και ξανά, θα σε ξεσκίσουμε, θα σε γαμήσουμε, γαμώ τη μάνα σου ρε πούστη...”

Τρεις φορές λιγοθύμησα από τους πόνους και τις τρεις με συνέφεραν χτυπώντας το κεφάλι μου στον τοίχο.

“Έύπνα μωρή κουφάλα”, ούρλιαζαν όλοι μαζί, “ξύπνα ρε πούστη, εδώ θα πεθάνεις όποτε θέλουμε εμείς και όχι όποτε θέλεις εσύ”. “Πρώτα θα σε ξεσκίσουμε και θα σε φάμε ζωντανό...”

“Γιατί από εδώ δεν πρόκειται να λυθείς ποτέ, εδώ θ’ αφήσεις την τελευταία σου πνοή...”

“Κι εμείς θα σε απολαμβάνουμε να σβήνεις και να πεθαίνεις.”

Κι εκεί μ’ άφηναν μέσα στο σκοτάδι, γεμάτο αίματα, πόνους, πληγές να ρέουν και να γίνονται, μέσα στη θλιβερή μοναξιά και στο φόβο που με κατάπινε, η μεγάλη μου συντροφιά, ο αμίλητος και βουβός αυτός καθρέφτης της κοινωνίας τους, ενώ κάθε τόσο έμπαινε κι από ένας δήμιος για να δει αν ακόμη αντέχω και ζω. “Ζεις ακόμη ρε πούστη, ζεις, μορφή κουφάλα. Ρε, ζει ακόμα ρε, αυτός δεν έχει πάθει τίποτα... Χτύπα τον ρε, βάρα τον ρε τον πούστη στα σπλάγχνα, στο κεφάλι...”

Κι αυτό να επαναλαμβάνεται και να επαναλαμβάνεται. Και να το θέλω! Να το ζητώ, γιατί μέσα στο τρομερό και αδηφάγο σκοτάδι της μοναξιάς, αυτοί χωρίς να το ξέρουν, ενώ έρχονταν να μου μεταδώσουν τον τρόπο, μου έσπαζαν αυτόν τον μεγαλύτερο τρόπο, τον τρόπο της μοναξιάς και για λίγες στιγμές είχα παρέα την παρέα τους.

Ναι, αλυσοδεμένος στον σταυρό, ξέβραζα το σταυρό που είχα μέσα μου, και μαζί μ’ αυτόν και την κοινωνία τους, που τώρα εσύ μου λες να μη χιμήξω καταπάνω της και ν’ αφήσω άθικτα τους δήμιους και τους σταυρούς, όταν αυτή τη στιγμή άπειροι άλλοι είναι καρφωμένοι απάνω τους. Θεές να τα ξεχάσω, να τα ξεγράψω όλα;

Μ’ αυτά δεν είναι της σκέψης αλλά του κορμιού και αυτά δεν μπορεί καμία δύναμη να τα σβήσει,

αυτά πάντα θα βγαίνουν και θα ξαναβγαίνουν στην επιφάνεια μέχρι κάποια στιγμή ή να πάρουν μια γλυκιά ικανοποίηση ή να σε στραγγάλισουν από τη ίδια τη φρίκη που ζητά άκαρπα δικαίωση.

Δεν υπήρχε νύχτα που να μην πετάγομαι επάνω καθώς έβλεπα ότι με έσερναν για να με δέσουν στους χαλκάδες:

Όχι. Όχι. Μη, μη όχι άλλο ούρλιαζα... και ξεχνόμουν έτοιμος να φύγω. Να πάω πού; Εκεί όπου η βουή του σκοταδιού μου 'δινε μια και με κατάπινε...

Και ύστερα ή πριν και μετά απ' αυτό το αποξεγύμνωμα, τι ήταν η ζωή μου, ε! Τι ήταν... Ένα τεράστιο, ένα απαραβίαστο τείχος όπου απάνω του υπήρχε μόνο μία λέξη: Απαγορεύεται. Ναι, απαγορεύεται να την αγγίξεις και όχι να τη ζυγώσεις και όλα γίνονταν ανάσα και ουσία αυτής της λέξης. Δεν υπήρχε τίποτα, μα τίποτα που δεν απαγορευότανε και επειδή θέλαν να είναι πιο ορατό επάνω εκεί, κρεμάσανε τις αλυσίδες, τους χαλκάδες και τα ρόπαλά τους. Πες μου πώς θα το βγάλω αυτό το μαρτύριο, πες μου ακόμη κι αν το αποτελειώσω από τη σκέψη μου πώς θα του απονεκρώσω τις πληγές απ' το κορμί;

Πώς να μην τις βλέπω, να μην φαίνονται, όταν αυτές είναι μέσα βαθιά καταχωνιασμένες και κάθε τόσο ορμάνε σαν πυρκαγιά και με καίνε, ε! Πώς;

ΓΙΑΝΝΗΣ: Αντίθετα, αυτός είναι ο λόγος που με κάνει να θέλω να ζήσουμε και κυρίως εσύ, γιατί δεν υπάρχει άλλος τρόπος να τα ξεθάψεις, γιατί

με το θάνατο, με τη σύγκρουση, θα λάμψουν μια στιγμή μα μετά θα σβήσουν, ενώ ζώντας, αυτά, σιγά-σιγά, θέλοντας και μη, όλο θα ριζώνουν και όλο κάποιες ασίγαστες στιγμές θα βγαίνουν στην επιφάνεια. Κι από κει σιγά-σιγά θα παίρνουν αθόρυβα τα μονοπάτια και θ' απλώνονται.

Δεν πρέπει λοιπόν να τους κάνεις αυτή τη μεγάλη χάρη, να τους δώσεις το δικαίωμα να σε σκοτώσουν, γιατί αυτό επιζητούν και μόλις λάβουν την αφορμή που θέλουν, θα το κάνουν αμέσως για να σε βγάλουν απ' τη μέση, γιατί είσαι ένας πού 'χει περάσει απ' τα μαρτύριά τους κι αυτό δεν το θέλουν, δεν θέλουν μάρτυρες αλλά νεκρούς που η μνήμη τους γρήγορα σβήνει, ενώ ο Μάρτυρας και τίποτα να μην κάνει, εξακολουθεί βουβός να τους δείχνει την αξία τους, αυτήν που ποτέ δεν είχαν.

Όχι αυτή που παρουσιάζουν αλλά αυτή που είναι μέσα στα σκοτάδια και πίσω από πανύψηλους τοίχους.

Γιατί δεν είσαι ο μόνος που έχει υποστεί μαρτύρια ούτε θα είσαι ο τελευταίος αλλά είσαι από τους σπάνιους που έχουν αντέξει και ζεις.

Μα κυρίως χωρίς να έχεις τρελαθεί, κάτι το πολύ, πάρα πολύ σπάνιο, κι αυτό δεν το θέλουν ποτέ. Να γιατί θέλω να ζήσεις. Γιατί αυτή η μαύρη εμπειρία που κατέχεις, δεν μπορεί να συγκριθεί αλλά ούτε να εξαγοραστεί, ακόμη κι αν το θέλεις, με όλα τα πετράδια της γης: γιατί είναι το αποτύπωμα των αληθινών, των ουσιαστικών έργων της Δικαιοσύνης. Κι αυτό θέλει να το θάψει στα τριςβαθα και

όχι να το βλέπει ζωντανό εμπρός της, γιατί αυτό φανερώνει τις πράξεις μιας ολόκληρης κοινωνίας που αμιλήτη αποδέχεται τα βασανιστήρια και το ίδιο το κολαστήριο της γης που το λένε φυλακή.

Όχι στη βία, όχι στον τάφο, όχι στον θάνατο, όχι στη σύγκρουση με τα όπλα μ' αυτούς, γιατί το μεγαλύτερο όπλο είναι το κορμί σου το περασμένο μέσα απ' τη φωτιά τους και το οποίο το 'χεις καταφέρει και το κρατάς ορθό. Μη θέλεις να τους το χαρίσεις, τώρα ακριβώς που πρέπει να το στερεώσεις ακόμα περισσότερο.

Τώρα χρειάζεται να δείξεις όσο ποτέ άλλοτε τη δύναμή σου, γιατί προς αυτόν τον σκοπό πρέπει ν' αποδείξεις ότι πραγματικά κατέχεις μεγάλη δύναμη.

Διαφορετικά, θα γίνεις μόνος σου ο τάφος του εαυτού σου και μαζί του θα θάψει ό,τι όμορφο με τόσους πόνους απόκτησε: τη μεγάλη και ανεκτίμητη εμπειρία. Αλλά, και αλλιώς να στο θέσω, δεν μπορούμε, ναι, δεν μπορούμε εμείς Χάρη να σηκώσουμε τα όπλα εναντίον τους.

Τι είμαστε εμείς, δύο άθλια να στο πω, γεμάτα στερήσεις και βάσανα, που μόνο το μίσος μας κρατάει όρθια.

Και που κρυφά δεν έχουμε πάψει να βογγάμε κάθε ημέρα ενώ τη νύχτα οι εφιάλτες είναι η μόνιμη συντροφιά μας. Εμείς αντίθετα, θέλουμε ένα ήσυχο μέρος μας και μπορέσουμε εκεί σιγά-σιγά να γλυκάνουμε, να καλμάρουμε αυτούς τους πόνους που αυτοί μας έχουν προξενή-

σει. Δεν μπορούμε ν' αντέξουμε άλλο με αυτούς και προπαντός επάνω τους να προσθέσουμε νέους, πιο δυνατούς γιατί τότε το κατρακύλισμά μας θα είναι αδυσώπητο και η ζωή ένα απέραντο μαρτύριο. Γι' αυτό λέω φτάνει ως εδώ. Και να κοιτάξουμε, επαναλαμβάνω, πως να τους ξεφύγουμε κι αν αυτό το κατορθώσουμε, αυτό θα είναι η μεγαλύτερη νίκη που θα 'χουμε κάνει ποτέ, γιατί περάσαμε μέσα από τις πιο βαριές κακουχίες, μας έδειξαν το ατόφια αληθινό τους πρόσωπο, όχι τη μάσκα που παρουσιάζουν, τους αναγκάσαμε και την κατέβασαν και μάλιστα κάποιες φορές την ξεσκίσαμε τη μάσκα τους κι όμως εξακολουθούμε να ζούμε. Να τι θέλω.

Όχι τον θάνατο, γιατί αυτόν τον έχουμε οποιαδήποτε στιγμή, αλλά τον αέρα, τον ήλιο, τη θάλασσα και αν στο διάβα μας τύχει και κάποια γυναικεία συντροφιά για να μας σβήσει τον τεράστιο που μας κατακαίει πόθο, τότε θα είμαστε, μέσα σ' όλους τους δυστυχείς, εμείς ευτυχείς, γιατί θα έχουμε αυτά που περιφρονούν και που δεν ξέρουν την αξία τους και θ' αγκαλιάζουμε τα περιφρονημένα. Γιατί περασμένοι μέσα από το σκοτάδι τους μάθαμε την αληθινή αξία τους μα κυρίως ποια αξία είναι αληθινή και ποια ψεύτικη. Μ' ακόμα μαζί της μάθαμε την ανθρώπινη ποιότητα, η οποία απ' το πως εκφράζεται, απ' ό,τι αγκαλιάζει, και απ' ό,τι μισεί αυτή είναι...

Αχ! Να 'ξερες πόσο δύσκολο είναι με τις δικές σου εμπειρίες να μπορούσε άλλος να σταθεί, όπως εσύ τώρα, όρθιος. Μόνο αυτό να σκεφτείς θα σ' έκανε ν' αλλάξεις λίγο την γνώμη σου.

ΧΑΡΗΣ: Μη θέλεις να συνεχίσω, τι μας έκαναν όταν μας έπιασαν με τον Γιώργο στη Κρήτη, σ' εκείνα τα τσιμεντένια κλουβιά, γιατί έχεις περάσει από 'κει και ξέρεις. Τι θέλεις τώρα να μου πεις; Ε! Λέγε!

Εγώ θα σου πω: Την κοινωνία τους αυτή τη βλέπω για βίασμα, για λήστεμα, για σκότωμα και όσο οι πληγές θα με κατατρώνε, τόσο περισσότερο η λύσσα μου θα γίνεται αγριότερη, σκληρότερη. Γιατί ποιος άνθρωπος μετά από έναν τέτοιο εξευτελισμό που θα του κάνουν θα θέλει να ζήσει ήσυχα;

ΠΟΙΟΣ; Τι στιγμή που οι πληγές βογκούν και θεριεύουν και ζητάνε να με καταξεσκίσουν ολόκληρο, όταν λίγο τη σκέψη κατασιγάσω και δεν ξεβρώσω το ίδιο το μίσος που με γέμισαν καταπάνω τους.

Και να σκεφτείς ότι αυτό είναι το ελάχιστο, το θορυβώδες μαρτύριο που μου έκαναν, γιατί τα αθόρυβα, τα μεγάλα μαρτύρια, πάντα θα μένουν ανομολόγητα, γιατί κανένας λόγος ποτέ δεν θα σταθεί αντάξιος για να τα εκφράσει και να τους δώσει μορφή, για να τα ξεριζώσει μαζί με την ηθική τους και να τους τα ξεράσει στη μούρη τους. Όχι δεν μπορεί και ούτε ποτέ θα μπορέσει, γι' αυτό και εγώ βουβαίνομαι προδοτικά ενώπιόν τους. Μπροστά σ' εκείνες τις μεγάλες, τις αιώνιες, στιγμές της οδύνης και του σπαραγμού μου. Και τώρα μου λες ν' αφήσω τ' όπλο και αθόρυβα, κρυφά, να φύγουμε σαν χαμένα κορμιά...

Όταν όλα κοχλάζουν και απαιτούν να ξεσηκωθώ εναντίον τους. Γιατί μόνο τότε, ναι μόνο τότε, αυτό το κορμί που βλέπεις θα βρει λίγη ανάπαυση και θα σταματήσει να σπαράζεται από τους πόνους. Γιατί μόνο τότε αυτοί θα γλυκάνουν και θα υποχωρήσουν, διαφορετικά θα γίνω η τροφή τους και ο αχρειότερος όλων. Άγνωστο μου είναι το άρωμα της γυναίκας, το χάδι, το φιλί, το γέλιο, κι' αν θέλεις η θλίψη της.

Άγνωστη μου είναι και η ίδια, γιατί ποτέ μου δεν την γνώρισα, ποτέ το χέρι μου δεν την έχει αγγίξει, ούτε γνωρίζω πως είναι όταν την αγγίζει, πώς όταν της μιλάς, ενώ το ζεστό κορμί της ποτέ δεν το κράτησα στην αγκαλιά μου. Μου 'χει λείψει αυτή η ομορφιά. Αυτή που είναι η πιο ασύγκριτη απ' όλες τις ομορφιές, γιατί εξαιτίας της στέρησης της μέσα στο κελί πέρασα τα πιο βουβά, τα πιο τρομερά των μαρτυρίων μαρτύρια, γιατί κάθε θύμησή της ήταν μία μαχαιριά που με έκοβε με την δύναμη της λαιμητόμου στη μέση. Μα το χειρότερο, αυτό που έπρεπε να είναι το καλύτερο, είναι ότι δεν έφευγε ποτέ από τη θύμησή μου, αντίθετα σφήωνε μέσα εκεί και με βασάνιζε ανελέητα, μέρα νύχτα, προκαλώντας ρίγη εκεί όπου θα έπρεπε να λάμπει η ευχαρίστηση. Μ' έθλιβε, με συνέτριβε καθώς μου απόκοβαν αυτό που η ίδια η φύση έχει επιβάλει με τους αδάμαστους νόμους της να μην αποκόβεται ποτέ, γιατί είναι η ίδια η έκφρασή της και το μεγάλο της επίτευγμα. Χιλιάδες φορές άκουγα τη λέξη έρωτας κι αναρωτιόμουν τι, άραγε, είναι αυτός ο έρωτας που όλοι γι'

αυτόν μιλούν κι' εγώ δεν τον ξέρω, δεν τον έχω ποτέ μου νιώσει για να μάθω, επιτέλους, τι είδους πράγμα είναι αυτό.

Ποιος μπορεί να φανταστεί για τι ασύγκριτο, για τι μοναδικό μαρτύριο του μιλάω και δίπλα στο οποίο κανένα άλλο, ούτε οι καθηλώσεις, ούτε οι χαλκιάδες, ούτε οι σταυροί μπορούν να σταθούν για μια στιγμή δίπλα του και να συγκριθούν μαζί του. Γιατί, ακόμη και στο μαρτύριο του σταυρού, τον έρωτα ποθούσες, κι' ας έσταζες αίμα από παντού, γιατί πίστευες χωρίς να τον έχεις γνωρίσει, ότι αυτός γιατρεύει τα πάντα. Και ότι ένα απλό του χάδι είναι σε θέση να θάψει βαθιά την πιο βαριά πληγή... Που είναι πια αυτό το χάδι; Που είναι αυτός ο έρωτας; Ποιος νόμος, ποιος πολιτισμός, ποια δικαιοσύνη είναι αυτή που λέει: Ναι! Ν' αποκοπεί με το μαχαίρι το μοναδικό, όπως το φαντάζομαι, χάρισμα της ομορφιάς και στη θέση του να μπει... Ω! Τι να μπει; Αν υπάρχει κάτι που να μπορεί ν' αντικαταστήσει αυτό το ασύγκριτο μεγαλείο, που μόνο το αντίθετό του έζησα... Και που ομολογώ ξανά, ότι δεν υπάρχει άλλο μαρτύριο να συγκριθεί μαζί του κι' ότι η επιβολή αυτού του τερατώδους μαρτυρίου είναι ό,τι χειρότερο και ό,τι στυγνότερο έχει εμφανιστεί στη γη. Στη θέση της γυναίκας μου βάλανε τη μοναξιά. Με τύλιξαν με τα δεσμά της, με καθήλωσαν, και άρχισε το ανελέητο καταφάγωμά μου απ' αυτό το τέρας των τεράτων, που τίποτα άλλο πióτερο δεν μίσησα, αλλά ταυτόχρονα ήταν και το μεγάλο καταφύγιο της οδύνης μου.

Εκεί μέσα έραβα τις πληγές μου και προσπαθούσα να εξηγήσω το γιατί. Όχι γιατί έγιναν σε μένα αλλά γιατί στα παιδιά κάθε ημέρα νέες ανοίγονταν

Κι όμως αυτό, το τρομερότερο όλων των βασανιστηρίων, το έζησα επί είκοσι απόφια χρόνια. Τι; Θέλεις, λοιπόν, και άλλα, όταν αυτή η τυραννία μου τα 'χει ξεσκίσει όλα μα όλα; Γιατί η φαντασία η πλαστή μόνο σε όργια μπορεί να υπάρχει και μόνο αυτή υπάρχει και τίποτα άλλο, απολύτως.

Γι' αυτό είναι χίλιες φορές προτιμότερο να σκοτώνεις κάποιον, παρά να τον περνάς από τέτοια ατέρμονη διαδικασία, γιατί αυτή στο διάβα της τον κατακερματίζει εσωτερικά συθέμελα και δεν του αφήνει τίποτα άλλο από ένα φαινομενικά όρθιο κουφάρι γεμάτο σπήλαια και χοάνες απ' όπου εκκρίεται αδιάκοπα μαύρο αίμα και πράσινο πύον...

Ας έλθουνε λοιπόν να με σκοτώσουν γιατί το κουφάρι έχει απομείνει απάνω μου, τους το χαρίζω αλλά δεν ξαναγυρνώ πίσω σε αυτό το μαρτύριο.

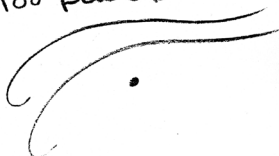
Όχι! Ποτέ, ποτέ, ποτέ...

Αντί για τον έρωτα να έχω συντροφιά την μαύρη σκιά της φαντασίωσης του, αντί για χάδι τα τρομερά των πικράνχας δόντια.

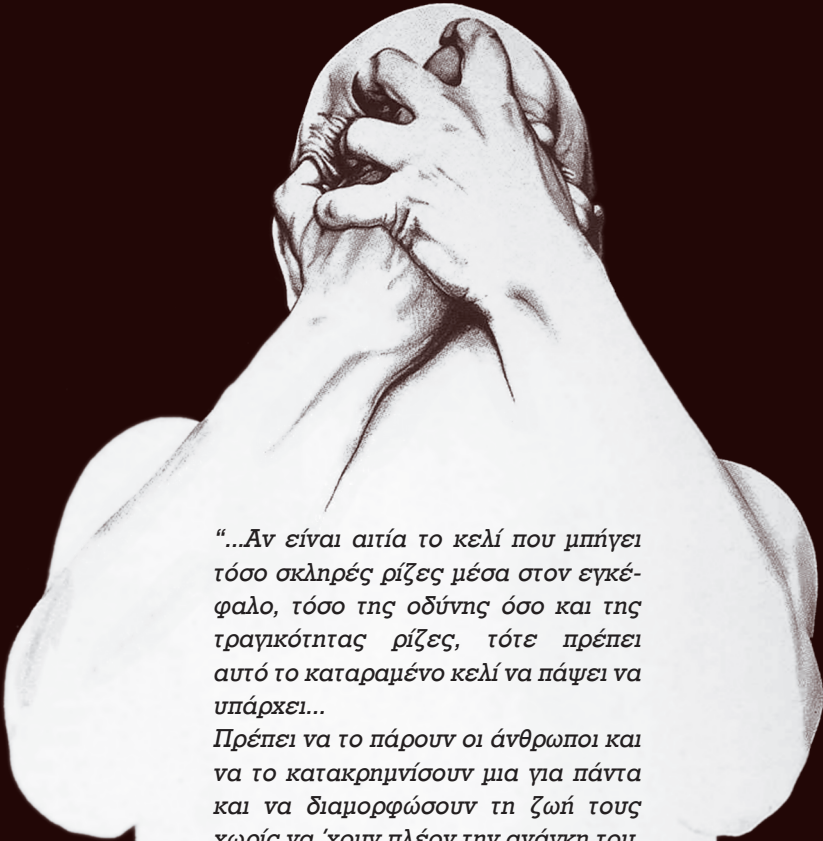
Όχι, όχι, χίλιες φορές όχι σου λέω, δεν αλλάζω γιατί δεν μπορώ ν' αλλάξω τα βιώματά μου, κι αν εσύ με εγκαταλείψεις μόνος μου θα χιμήξω ν' αρπάξω και να ληστέψω. Και ας με σκοτώσουν, δεν

με νοιάζει, αρκεί να το κάνω γιατί, στο ξαναλέω, η μαύρη πια καρδιά, η γεμάτη απελπισία, που κάθε της ήχος είναι ένα μαύρο χτύπημα, μόνο τότε θα σταματήσει να οδύρεται και θα γαληνέψει.

Γιάννης Πετροπουλος
Του Βασίλειου

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
Ο ΧΑΡΗΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ

“...Αν είναι αιτία το κελί που μπήγει τόσο σκληρές ρίζες μέσα στον εγκέφαλο, τόσο της οδύνης όσο και της τραγικότητας ρίζες, τότε πρέπει αυτό το καταραμένο κελί να πάψει να υπάρχει...

Πρέπει να το πάρουν οι άνθρωποι και να το κατακρημνίσουν μια για πάντα και να διαμορφώσουν τη ζωή τους χωρίς να 'χουν πλέον την ανάγκη του. Ούτε τον τρόμο του ούτε την καταστολή του.

Γιατί τα αποτελέσματα που προκαλεί είναι χίλιες φορές πιο τραγικά από τον πιο βίαιο, τον πιο σκληρό θάνατο. Γι' αυτό η απάλειψή του από προσώπου γης είναι το πρώτο του ανθρώπου καθήκον.”